

Görkəmli ədəbiyyat adamları Kamal Talibzadə haqqında

Camal MUSTAFAYEV

Təmiz ad zəngin sərvətdir

Müdiş dövrə halal ömür yaşamaq özü ilahi nemətdir. Ruhun saflığından, nəcib niyyət-dən doğulur bəşər növündə halallıq. Belə həyat tərzii çətinliklərin min bir sınağından keçir. Ancaq insanın fikrinə, fəaliyyətinə, ünsiyyətinə mənə, gözəllik gətirir. Nə yaxşı mənəvi həyatımızda bu mənada örnəklər var. Akademik Kamal Talibzadənin şəxsiyyəti bu sırada parlaq nümunələrdəndir.

Kamal müəllim, əslində, elm fədaisi olan alim idi. Dəbdəbə, şəxsi mənəfət güdmədi, amalı elmimizə xidmət oldu. O, ədəbiyyat, ədəbi-tənqid tariximizi yorulmadan səmərəli araşdırdı. Azərbaycan ədəbi-tənqidinin özünəməxsus inkişaf mərhələlərini üzə çıxartdı. Kamal Talibzadə həmin sahəni gerçək mənada kəşf etdi. Bu böyük elmi uğurlar alim fədakarlığının sayəsində gerçəkləşdi. Zəngin ədəbiyyatımıza dərin sevgi sövq etmişdi bu uğurlar. Kamal müəllim sevdiyi sahəni araşdırmağa xüsusi hazırlıqla başlamışdı. Əvvəlcə Abdulla Şaiq ocağı onu ədəbi ruhda yetişdirdi. Onun mənəvi keyfiyyətlərinin əzəli bu məbəddən nəşət etdi. Ata ocağında əxz etdiyini təhsildə, mütaliədə getdikcə zənginləşdirdi. Ədəbiyyatın nəzəri-estetik vəzifəsini tarixi ehtiyaclarla uyğun şəkildə anladı.

Kamal müəllim ədəbi-tənqiddə milli ruhu xüsusi vurğulayırdı. Diqqəti ana dilimizin xəzinəsindən ustalıqla faydalanmaq məsələsinə çəkirdi. Ədəbiyyatın xalq başlanğıcına bağlılığını tarixi zərurət kimi əsaslandırırırdı. Bu inam onun ədəbi görüşlərinin başlıca səciyyəvi cəhətidir...

Zəlimxan YAQUB

Kamal Talibzadə ilə mənim münasibətlərim dostluqdan daha çox, ata-oğul, eoloğlu münasibəti idi. Mənə həmişə Zəlimxan yox, Zilimxan deyirdi, bəzən də eoloğlu deyirdi.

Abdulla Şaiq ocağında yetişən, böyük bir ədəbi mühitdə tərbiyə alan, A.Şaiqin ailəsində H.Cavidi, Y.V.Çəmənzəminli, C.Cabbarlıni gören belə böyük bir ziyalının yetişməsi çox təbii idi.

Çox maraqlı idi: Abdulla Şaiqi zərif, incə, həssas, kövrək, nurani bir dünyanın adamı hesab edirdilər həmişə. Abdulla Şaiq məhəbbəti elə bil mənim içimdə Kamal Talibzadənin varlığına köçmüşdü. Çox maraqlıdır ki, ata-oğul kimi görünüşlərində də oxşarlıq vardı. Kamal müəllimi görəndə elə bil Abdulla Şaiqi görürəm. Kamal müəllim ilk növbədə insanlara qarşı həddindən çox həlim, zərif, həssas, kövrək, qayğıkeş, eyni zamanda tələbkər insan idi. Kamal müəllimlə oturub-duranda nə qədər qanıqara olsan da, ünsiyyətdən sonra içində nurlu bir dünya yaranırdı. İnsan özü nur parçasına dönürdü. Çünki adamın nuru, işığı, elmi, ürfani, mütaliəsi, klassik ədəbiyyata məhəbbəti bizi heyran qoyurdu.

...48 yaşım tamam olmuşdu. Rəhmətlik ulu önderimiz Heydər Əliyevlə Prezident Aparatında söhbət ələyirdik. Dedim: "Cənab prezident, mənim bir az hay-kiyüm çoxdu. Mən bir şair kimi xalq qarşısında hesabat vermək istəyirəm. Bilirəm, o söz sizə də gəlib çatacaq. İstəyirəm bir xeyir-dua verəsiniz". Dedi ki, çox gözəl ələyirsiniz, mən də bəyənirəm, alqışlayıram. Sən onu yüksək səviyyədə keçir, mən orda iştirak edəcəyəm. Əlbəttə, mən inanmadım. Prezident Respublika Sarayına, adətən, dövlət tədbirlərinə, xatirə gecələrinə gedir. Amma cavan bir şairin gəcəsinə gəldi. Özüm də heyrətdə qaldım. Şükürlər olsun taleyimə. Dediği sözü yüksək səviyyədə əməl elədi. Həmin gecədə Kamal müəllim gözəl çıxış elədi. Çıxış ələdikcə prezidentin üzündə razılıq hissi görünürdü.

Kamal Talibzadə müəllim həmyaşıdlarının, eyni dövrü yaşayan alimlərin öz aralarında ki münasibətlərinə də fikir verirdi. Yaşlıları da ona ustad kimi baxırdı, hörmət edirdi.

